

INFORMATIEVOORZIENING SLIM WATERMANAGEMENT

Portefeuillehouder D.S. Schoonman / opstellers E. Gloudemans en C. Blom

BESPREEKSTUK (BESLUITVORMEND)

GEVRAAGD BESLUIT

De CWS wordt gevraagd:

1. In te stemmen met de Samenwerkingsovereenkomst met Rijkswaterstaat en het bijbehorende Plan van Aanpak voor een gezamenlijke Informatievoorziening Slim Watermanagement (zie bijgevoegde concepten bijlagen CWS 21-53b t/m d) en de portefeuillehouder van de Unie te mandateren om deze te ondertekenen namens de waterschappen.
2. Commitment uit te spreken voor de beheerfase van deze Informatievoorziening Slim Watermanagement en in te stemmen met het voorstel om de financiële bijdrage van de waterschappen vanaf 2028 op te nemen in de begroting van het Waterschapshuis.

DE KERN VAN HET ADVIES

Het programma Slim Watermanagement wordt uitgevoerd in opdracht van het Deltaprogramma Zoetwater en is gericht op het optimaal benutten van het beschikbare water(systeem) om watertekorten en wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen. Dit vergt een goede samenwerking en afstemming tussen de waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat). Daarvoor willen we met elkaar een gezamenlijke informatievoorziening Slim Watermanagement ontwikkelen in lijn met het advies van de Beleidstafel Droogte. Hiervoor is binnen het Deltaprogramma Zoetwater de komende jaren € 2 miljoen gereserveerd.

Voor de Informatievoorziening is een Samenwerkingsovereenkomst opgesteld (CWS 21-53b) om aan de voorkant heldere afspraken te maken over de aanpak, financiering en het beheer van de voorziening. Er wordt een slagvaardige organisatie ingericht met een Stuurgroep (directeurenniveau) om de komende jaren met elkaar verantwoorde keuzes te maken in zowel de ontwikkeling als uiteindelijk het beheer. De aanpak voor de gezamenlijke Informatievoorziening is uitgewerkt in een Plan van Aanpak (CWS 21-53c) dat integraal onderdeel is van de Samenwerkingsovereenkomst. Het Plan van Aanpak beschrijft onder andere de gezamenlijke uitgangspunten, scope en randvoorwaarden voor de Informatievoorziening. Bijlage CWS 21-53d geeft een korte toelichting bij de opzet van de Samenwerkingsovereenkomst.

Voorwaarde voor financiering vanuit het Deltaprogramma is commitment van de waterbeheerders voor de beheerfase van de Informatievoorziening vanaf 2028. De CWS wordt gevraagd om dit commitment namens de waterschappen uit te spreken. Om de beheerkosten beheersbaar te houden, wordt een plafondbedrag aangehouden van maximaal € 500.000 per jaar waarop taakgericht wordt gestuurd. Deze kosten worden 50:50 verdeeld tussen Rijkswaterstaat en de waterschappen. Het voorstel is de waterschapsbijdrage op te nemen in de begroting van het Waterschapshuis.

OVERWEGINGEN EN ARGUMENTEN

Meerwaarde gezamenlijke Informatievoorziening

De samenwerking in het operationele waterbeheer via Slim Watermanagement heeft zich in 2018 al in de praktijk bewezen. De Beleidstafel droogte en het Bestuurlijk Platform Zoetwater hebben daarom aanbevolen om de samenwerking in Slim Watermanagement de komende jaren verder uit te bouwen. De meerwaarde van een gezamenlijke ontwikkeling en beheer & onderhoud zit 'm in de efficiency van de aanpak en uniformiteit van de informatie. Door ook de informatie uit het ontwikkelde Droogteportaal in de voorziening op te nemen, wordt ook een koppeling gelegd met de grondwaterinformatie.

De ontwikkeling van een gezamenlijke Informatievoorziening heeft ook een heel praktische kant. Op dit moment worden de regionale informatieschermen uit Slim Watermanagement en het Droogte-portaal¹ tijdelijk in de lucht gehouden, maar de voortzetting van deze voorzieningen is niet structureel geregeld. Als we nu niet aan de slag gaan met de ontwikkeling van een gezamenlijke Informatievoorziening, dreigt de opgebouwde informatie straks verloren te gaan.

Randvoorwaarden Informatievoorziening

In een eerdere bespreking hebben de waterschappen de volgende randvoorwaarden aangegeven voor de gezamenlijke Informatievoorziening:

- behoud van huidige functionaliteiten en samenwerkingsstructuren
- ruimte voor regionaal maatwerk en flexibiliteit
- onderbrengen van de grondwaterinformatie uit het droogte-portaal
- beheersbare ontwikkeling en kosten

Deze voorwaarden zijn volgens ons adequaat verwerkt in de bijgevoegde Samenwerkingsovereenkomst en het bijbehorende Plan van Aanpak.

Verdeelsleutel beheerkosten

Vanwege het gezamenlijke eigenaarschap van de te ontwikkelen Informatievoorziening is voor de beheerfase gekozen voor een 50:50 verdeelsleutel tussen Rijkswaterstaat en de waterschappen. Uit solidariteitsoverwegingen wordt voorgesteld om de kosten voor de waterschappen gelijkelijk te verdelen. Een andere verdeling op basis van belangen en/of baten is moeilijk kwantitatief te maken en daarmee lastig uitvoerbaar.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN/ANDERE PARTIJEN

Het delen van de juiste informatie over droogte en zoetwater is cruciaal voor de afstemming en samenwerking tussen waterbeheerders en het tijdig kunnen handelen om watertekorten of verzilting tegen te gaan. Het is niet de bedoeling dat Slim Watermanagement leidt tot wijzigingen in de formele taken en bevoegdheden. Wel is het zo dat het als uitvoeringsmaatregel voor het operationeel beheer minder vrijblijvend wordt en dat het capaciteit en middelen vraagt van alle deelnemende partijen. Verder is het voor het goed functioneren van de Informatievoorziening Slim Watermanagement essentieel dat alle waterbeheerders valide gegevens aanleveren in het daarvoor vereiste format.

De besluitvorming over de Samenwerkingsovereenkomst binnen Rijkswaterstaat is voorzien voor eind oktober.

BESPROKEN IN

Het advies van de WWS van 8 oktober 2021 is doorgeleiding naar de CWS met de opmerkingen om aandacht te geven aan dataveiligheid en een goede vertegenwoordiging van hoog en laag Nederland in de begeleiding van dit traject. Hier zijn de stukken op aangevuld. Verder adviseert de WWS om een gelijke verdeelsleutel te handhaven voor de financiering vanuit de waterschappen. Een verdere uitsplitsing levert veel administratieve rompslomp op en is niet doelmatig.

In mei 2021 heeft de CWS al ingestemd met de gezamenlijke Informatievoorziening Slim Watermanagement onder de voorwaarde dat de meerwaarde van de voorziening wordt aangetoond en het Plan van Aanpak met de randvoorwaarden nog zou worden voorgelegd.

¹ Het huidige Droogte-portaal wordt tijdelijk in de lucht gehouden door het Informatiehuis Water met de intentie dat de grondwaterinformatie straks wordt opgenomen in de Informatievoorziening Slim Watermanagement.

In april heeft de WWS zich al uitgesproken voor gezamenlijke Informatievoorziening vanwege eenduidigheid in de informatie en efficiencywinst in de ontwikkeling en het beheer. Als randvoorwaarde werd gesteld dat regionaal maatwerk mogelijk moet blijven en dat de huidige functionaliteiten behouden blijven.

FINANCIELE GEVOLGEN

De kosten voor de ontwikkeling van de Informatievoorziening Slim Watermanagement worden gedekt vanuit het Deltafonds. Aandachtspunt hierbij is de vraag of de personele kosten van Het Waterschapshuis en Informatiehuis Water ook uit het Deltafonds betaald kunnen worden. De kosten voor de beheer- en onderhoudsfase van het systeem komen vanaf 2028 voor rekening van de waterbeheerders. Om deze kosten beheersbaar te houden, wordt een plafondbedrag aangehouden van maximaal € 500.000 per jaar (prijspeil 2021). Deze kosten worden 50:50 verdeeld tussen Rijkswaterstaat en de waterschappen. Dit betekent een bijdrage van ca. € 12.000 per waterschap per jaar. Het voorstel is deze kosten vanaf 2028 op te nemen in de begroting van het Waterschapshuis.

VERVOLG/COMMUNICATIE

Vanwege de financiële consequenties voor de waterschappen wordt de Samenwerkingsovereenkomst ook geagendeerd voor de Ledenvergadering. Met de instemming van de CWS en de LV kan een start worden gemaakt met de ontwikkeling van de Informatievoorziening Slim Watermanagement. Deze ontwikkeling wordt verder opgepakt en aangestuurd vanuit de ingestelde Stuurgroep en afgestemd met de Opdrachtsgeverstafel van het Waterschapshuis. De voorkeur gaat uit om de realisatie van de Informatievoorziening te beleggen bij het Waterschapshuis, het Informatiehuis Water en de Centrale Informatievoorziening van RWS en daarbij slim gebruik te maken van beschikbare systemen en elkaars krachten en kwaliteiten. De besluitvorming rond het programma Slim Watermanagement blijft lopen via de structuur van het Deltaprogramma Zoetwater en wordt inhoudelijk besproken in het Landelijk Directeurenoverleg Slim Watermanagement.